

Vid bron av Ann-Britt Edshag

- Halt!

Kvinnan känner geväret mot bröstbenet och uppfattar en oknäppt uniformsrock och några hårtestar som sticker ut under en hjälm.

- Bron är stängd. Förbjudet område.

Vakten är en pojkvasker, högst 18. Nu skrapar dom i botten av bingen, tänker hon och spanar förbi hans axel, bort mot det motsatta brofästet. Där står ett vaktorn och skrevar med stöttorna i strandleran. En kulspruta sitter uppmonterad i utkiken, men där syns ingen bemanning. Gryningens dimstråk flyter över vattnet.

- Gå hem, mor lilla, här kan I råka illa ut.

Hon noterar pojkens dialekt. Bergsbönder.

- Det är dit jag ska säger hon och pekar upp mot kullarna på andra sidan floden.

- Där ligger det bara ett fångläger. Förbjudet område.

Soldaten river sig under hjälmen och trycker till med gevärsmynningen mellan hennes revben. Hon backar ett par steg ner på grusvägen. Sedan rotar hon i buken på sin kappsäck och langar fram en halvdrucken Chivas regal. Pojken skakar på huvudet och knäpper uniformen. Hon ser på hans konfirmandkinder och stoppar tillbaka det agnade betet i väskan.

Så spottar hon i händerna och baxar ner kappsäcken till strandängen strax intill. Sätter sig mödosamt, plockar fram ett stycke bröd och börjar karva i en fårfiol. Sneklar på grabben som spänner remmen på hjälmen och fattar posto på sin beordrade utkiksplats vid broräcket. Han slätar till uniformen och spejar bort mot bergspassen med minen hos en man med en uppgift.

En vindil driver längs floden och kvinnan uppfattar en pust av pojkens kroppslukt - från och sockrig.

- Jag hörde att era trupper i Nordvästprovinsen har kapitulerat, säger hon och sväljer en bit ost. Det är snart slut med er här också. Vad gör du då?

Han blir röd om kinderna.

- Det är nio mil ut till den neutraliserade zonen, fortsätter hon. Berg och forsar hela vägen. Kan du klara dig i vildmarken?

Floden viskar. Kvinnan petar sig mellan tänderna och funderar en stund.

- Fast det är klart, en soldat stannar väl på sin post

Pojkens blick halkar över kött och ost och bröd, glider sedan iväg bort mot vaktornet. Kvinnan spetsar ett stycke korb på en kniv och drar in enrisdoften i näsan.

- Kom och smaka på en bit, säger hon.

Han ruskar på huvudet igen och gömmer ögonen under hjälmkanten. Han vaktar sin bro.

Efter en stund kasar han nerför slänten, tar spjörn med kängorna mellan strandstenarna och öser upp vatten i en skopa. Dricker så att han väter ner halva skjortbröset. Torkar av ansiktet mot axeln. Sedan ställer han sig i slutningen och håller uppsikt över en 62 årig kvinna och hennes fläckade tygväska.

- Vad gör din familj? undrar hon.

- Fårbönder. Och så har dom ett mejeri.

- Borta i Sela-bergen, eller hur? Där är det fint. Har varit i dom trakterna och vandrat flera gånger. För längesen. Båda ser ut över floden som virvlar fram med forsar och underströmmar.

- Här, säger hon och lyfter upp en brödbit. Ge mig en skopa vatten så får du mat av mig.

Det är en rättskaffens affär mellan ärliga motståndare.

Pojken betraktar videbuskarna vid strandkanten. Han grunnar väl på att hon är en av de andra. På sin plikt och på att vakta bron. Så går han och fyller skopan, klättrar upp för slutningen igen och sätter sig att bryta bröd ihop med fienden.

Kvinnan ser på medan pojken stoppar munnen full. Det sårbara adamsäppet guppar när han sväljer maten otuggad. Dom reguljära får svälta, tänker hon. All proviant går väl till *spezialisti*. Och så tänker hon på att hon måste hinna fram i tid,

Den mjölkiga gryningen börjar få färg, men fortfarande märks inget liv vid vaktornet Kvinnan spejar över floden.

- Har dom lämnat kvar dig här, eller sover dom ruset av sig som vanligt? frågar hon.

Pojken slutar äta och glor på henne där hon sitter med händerna i knäet och en klut om huvudet Hans ena hand far upp i en gest mot pannan som om han velat korsa sig men ångrat sig i sista stund. Istället tar han emot en bit ost som hon räcker honom. Han tuggar och fingrar på georgskorset som hänger i en snodd runt halsen.

Kvinnan iakttar den unge mannen framför henne: smulor hade fastnat i fjunet kring hans mun och öronen blossar.

- Har du någon käresta där hemma? undrar hon.

Han skakar På huvudet. Hjälmen är för stor och han får rätta till den och spänna remmen igen. Hon lägger hakan i handflatan och ser ner i gräset, begrundar något.

- Ingen skulle dö innan han haft en käresta, säger hon och hostar till.

Pojken äter och tänker på ingenting. Rödklövern omfamnar den uttjänta mausern vid hans fötter.

Så kastar kvinnan en blick på gryningshimlen och knyter snörena på sina kängor.

- För 18-20år sen var vi och vandrade i dina hemtrakter min son och jag, säger hon. Vi bodde på ett värdshus med pelargoner på taknocken. Prästen i byn bjöd oss på äpplevin. Han blev så förtjust i min grabb.

Soldatpojken stryker rockärmen över den flottiga munnen och rapar bakom handen.

- Vad heter din pojk? undrar han; kanske mest för att tacka för maten.

- Han är där säger hon och pekar upp mot kullarna på andra sidan bron. Det är dit jag ska.

Soldaten vaknar till och i hastigheten glömmet han att betänka sig.

- Men där är ju bara fånglägret och *spezi*-vakterna, säger han. Dom har börjat avrätta.

- Just därför måste jag dit.

Den unge mannen ser på kappsäcken som ligger och sväller bland daggkåporna som en dräktig fjällko. Han ser på kvinnan som sitter där i sluttningen med klumpiga skodon och en urmodig finklänning - och då förstår han.

Hon plockar ihop resterna av kött och bröd i en solkig duk och lägger knyttet intill hans knä. Så grimaserar hon och häver sig upp på fötter.

Med tre kliv når soldaten brofästet och osäkrar mausern med ett skrapande.

Kvinnan griper tag i kappsäcken och linkar fram till honom.

- Nu går jag över, säger hon och smeker honom på kinden.

Sedan trampar hon över bron på stabbiga ben.

Soldatpojken blir stående i reglementsenslig position och stirrar på en sorgmantel som klipper med vingarna på broräcket. Efter en stund säkrar han geväret igen och fjärilen lyfter över det opålitliga vattnet.